

CIQQILI BAXÇA

حقیقی باغچا

باغچا موبارک

ياغىش سۈيۈنۈن بىر بۆلۈمۈ يىترە باتاراق يىترىن آلتىندا كى سولارا قوشۇلۇر. بو سولار يا آيرى يىترلردن بولاق اولوب چىخىر يادا كى اينسان الى ايله قازىلان قويلاردان انشىگە توكۇلور.

بىر بۆلۈمۈدە يىتر اوزوندا آخاراق چاي اولوب دىنيزلرە، گول لرە لە..... توكولور.

بو سولار يىن بىر پاراسى نى يىترىن اۈز اىستى ليگى لە گونشىن اىستى سى بوغ لادىب گۇيە وئىر.

ايللر بويۇدور كى سو دىنيزلردن بوخار اولاراق بولودا دۇنور. بولودلار ي يىل آپارىر، اويغون بىر شرايط قاباغا گلر ك بولودلار يىنى دن ياغىر، سولار آخاراق دىنيزە توكولور. بونا سو سيكلي (سو چرخە سى) دىئىلير. (آلتداكى شكيل)

بو يىردى

يادىن دا اولسا گىچن سايلاردا يىتر كورە سىندىن دانىشاراق دىندىك كى يىتر كورە سى عومويتدە اوج اصلى قسمتدن تشكيل تاپىب دىر:

۱- ھاوا اۈرتويو (آتموسفر)

۲- سو اۈرتويو (ھىدروسفر)

۳- داش اۈرتويو (لىتوسفر)

ايندى ايسە بو ساي دا سو اۈرتويوندىن دايشاجايىق:

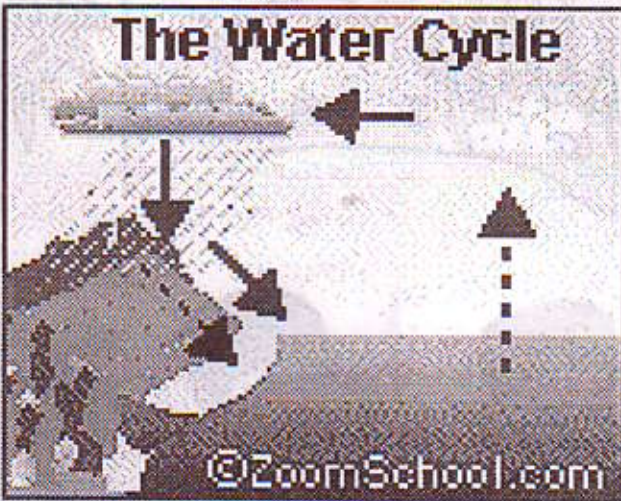
سرى

خيال قوشونون قانادلارنى آچاراق گىننە اوچوب گىدك قابىق جانا گىدىگىمىز داغىن دۇشونە، ياز ايلارىن گۈز لىك لرىندىن بىرى دورو بىر ماوى گۈيدە توپا- توپا آغ بولودلار يىن اويان- بويان دا اولماغى دىر. چتىن بىر گون گۈيو بولودسوز گۈرمك اولار. ياز ايلارى ياغىش ايلارى دى، بو ايدا آعاجلار چىچك نىب، ياما جلاردا چىشىدىلى چىشىدىلى گۈيرىتلىر، گوللر چىخار و بونلار ھامىسى ھاوا يا، تور ياغا لا سويبا باغلىد ير. ھاردا سو وار اورادا ياشىل لىق وار، ھاردا ياغىش چوخ ياغار اوردا سو دا چوخ اولار، ياشىل لىق لا آبادانلىق دا چوخ اولار.

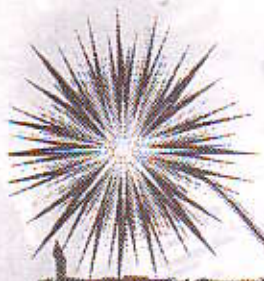
ياغىش بولوددان ياغىر، بولود يىتردە كى سولار يىن بوخار اولماسىندىن دوزە لىر.

يىتر كورە سىنىن سو اۈرتويو بونلار شامىل اولور: او كئانلار، دىنيزلر، گۈللىر، چايلار، بولاقلار، يىترىن.

آلتىندا كى سولار لا بولاق داكى بوزلار.

دىمك اولار بو سيكل باشلايدان يىتردە ياشاما قدا باشلانيدىر. بو سيكل يىن طىبعى قايداسىنىن بىر يىرىنە دە- يمە سى يىتردە آغىلا سيغىشماز ضايعة لر يارادا جاق. اورادان كى بوتون جانلى لارىن ياشامى دورو بىر سويبا باغلىدى، سولارى چۆللەمك ايله اونلارى كىفىر ائلمك بو ياشامى ھدەلە مكدى. اوزون سۈزون قىسساسى: بو يىتر بىزىم مسكنىمىزدى، بوتون او زادلار يىلان كى اونو ياشاماق اوچون اويغون ائدىر. گرەك لىك كى اونو قۇرۇ ياق، ياخشى قۇرۇ ياق، ياخشى قۇرۇ ماق اوچون گرەك اونو ياخشى تانىياق. « بو يىردى » عنوان ايله آرامىزدا كىچىل سۈزلرى بو تانىشلىغىن يولوندا ايلك آدرىملار ساياراق، اۈز دوشونچە لرىزى، سورغولار يىزى بىز ايله آرادا قوبون.

نوروز

نوروز كليلر، ياز كليلر،
 بىر لىندە ساز كليلر.
 بىر لىندە غونچاسى،
 آچىب كولون غونچاسى.
 بولبولە آواز كليلر ،
 نوروز كليلر ، يازكليلر.

كوسا ، سىندە كاخ سىنە،
 كليلب سىلام وئرسىنە ،
 او توربانى وئر كۆرك ،
 يومورتلار رىنك بە رىنك ،
 ھەر بىرى جان درمانى ،
 وئر دولدوراق توربانى.

نوروز باغ ، يازا باغ ،
 بىر ارىيەن بورا باغ .
 سىللىر آقىر شىر ھا شىر ،
 پۇللىر اولور يام ياشىل .
 اوت بىتەر ، يىلمىك بىتەر ،
 كئچل باشدا توك بىتەر

باھار بايرامى

سىلام لارىق بولبولو ،
 آيىلدى نوروز كولو،
 باغرا قۇمرولا ر اۇترو ،
 نركىز ، بنۇوشە بىتدى .

ناغارات: كلىدى باھار بايرامى شنىلىك ائىلەردى ھامى

قار ارىدى يوخ اولدو ،
 ھەر يان آل-الوان اولدو .
 نغمە اوفوردو قوشلار ،
 سئويندى شىن اوشاقلار .

ناغارات:

اىستى يازىن نفسى ،
 قاراقوشلار يىن سسى .
 يايىلدى كىن پۇللىرە ،
 باھار كليلب ائللىرە .

ناغارات:

سوز : مىروارى دىلبازى ،
 موسىقى : توفىق قولى يىنو
 كۆچورن : سىروس طىبب زاده

سۆز: رامىز روشن
 موسىقى : جوانشىر قولى يىنو
 كوچورن : سىروس طىبب زاده

کسییدی ، ائله یئرده دوروبدو کی اونون گۆزوندن گیزلین ترپشمک اولماز قوش اوچسا گۆرر. دئدیله نئیله یک ؟ نئیله مه ییک؟ مینجیق توربادان ایکی پوفولدک کی آتاسی اونا وئرمیشدی چاغاردیب بیرینی پامبیقا بیرنی فیندیقا وئردی. پامبیق ایله فیندیق پوفولدک لری، پوفله دیلر. بیر یئکه دوشان ایدی ، بیر ده دینقیلی دوشان ایدی. اونلاری آپاردیلار بیر دیک یئرده برکیتدیله کی یئل آپارماسین. مینجیق دئدی: « سیز بو جیغیردان قاچیب اوردا کی کولون دالیسیندا گیزلنن، هاچان ال دبرتدیم قاچین گلین.»

مینجیق تولکویه ساری گئتدی. او یاندان تولکو گوردو بیر دوشان بالاسی گلیر، تئز بیر داشین دالیسیندا میساراق پوسقویا یاتدی. مینجیق یاخینلاشاندا بیردن هوپاشیب اونو توتدو.

مینجیق دئدی: « اه ، بوراخ منی ، سن کیمنن داهی ؟! »
تولکو هوپوخوب دئدی: « به منی تانیمرسان، منندن قوخمورسان ؟! »

مینجیق: « سن کیم اولاسان ؟ سندن نئیه گرهک قورخام؟ »

تولکو اورکدن بیر گولوب مینجیقی یئره قویوب دئدی: « هله دئ گوروم هاردان گلیرسن ؟ هارا گئدیرسن؟ »
مینجیق: « من ایله انام لا باجیم، خالام گیله قوناق گئدیردیک، باجیمین آیاغی آخدی زویوب قیچی بورخولدو ، ایندی ایسه اونلار گۆزلورلر من کؤمک تاپام.»
تولکونون گۆزلی ایشیلدادی، سوروشدو: « من کی اولمه میشم اونلاری گؤستر گئدیم یاردیم ائدیم.»

- باخ او تپه نی گورورسن، اودو با اوردا دوروبلار »
- اورداکی بیر زاد یوخدو

آردیسی بشینجی صفحه ده

رسم : مجید غیبی

یازار : محمد عابدین پور

گئچن سایدا او خودوق کی قارلی بیر گونده آنا دوشان آلیزایاراق ساغلامیغی اوچون ک شیراشی گرهک ایچردی. ایندی ایسه گوره - ک دوشان بالالاری آنالارینا نئجه لیکله ک شیر تاپاچاقلار.

پامبیق ایله فیندیق ایسته بیردیله قاپیدان ائشیکه چیخالار صاندیق خالا اونلاری سسله ییب دئدی: « ایندی کی گئدیرسیز ائله بلسز بیر باغدا یونجا گتیرین دؤیوب آنالارینا یارالارینا باغلایم.»

ایکی دوشان بالاسی قارلاردا هوپاشا- هوپاشا مئشه یه ساری قاچدیله. بیردن، بیر سس ائشیتدیله گئری دؤنوب گوردولر مینجیق دی.

پامبیق: « بیزیم دالیمیزجا دوشوب هارا گلیرسن ؟ تئز قاید ائممیزه.»

مینجیق: « سیزین دالیزجان گلیرم، من اوزوم گئدیرم اناما یونجا دهره م.»

فندیق: « سن گرهک انامیزین یانیندا قالدین »

پامبیق مینجیق-ین چینینده کی تورباننی گورسه دیب سوروشدو: « هله بو نه دی اوزوندن گتیریسن ؟! »

مینجیق: « او یونجاقلاریمدی »

ایش - ایشدن کئچمیشدی ، سوال-جاوا با وخت یوخویدو. بیر لیکده باشلادیله قاجماغا. بیر آز گئتمیشدیله اوزاقدا قارا بیرزاد گوردولر. پامبیق دئدی: « اوشاقلار دایانین اوردا بیر زاد وار »
مینجیق: « بهیم تولکو دو »

فندیق: « بئله قورخوب هر آدیمدا دایانساق گئجه یه جن ائله بوردا قالا جاییق ها »

مینجیق تورباسیندان بیر بالاجا دوربون چاغالدیب اوندان باخیب دئدی: « او تولکو دو او یان - بو یانا گئدییر اینا میرسیز گلین باخین.»

باخدیله گوردولر دوغوردان - دوغورسو، بیر تولکو یول لاری